

niet bezwaard met psychologische, psychiatrische en sociologische kennis en meende beter dan wij nu, het verschil tussen goed en kwaad te weten. Het kinderstrafstelsel was sinds de wet van 1901 al op het opvoedkundige belang van het kind ingesteld, niet zozeer op vergelding van schuld. De komst van de kinderrechter veranderde hieraan niets, behalve dan, dat hij als specialist wellicht een beter inzicht had in de te kiezen sancties voor elk individueel geval en dat de zitting aan betekenis won omdat hij als *unus iudex* gemakkelijker tot een gesprek met de verdachte en zijn ouders kon komen dan een college van drie rechters. Maar de kinderrechter was niet alleen strafrechter. Zijn hoofdtaak zou worden de bemoeienis met onder toezicht gestelde kinderen.

Dit feit is van bijzondere betekenis geweest voor de ontwikkeling van de kinderrechtspraak. Immers, de kinderrechter volgt de ontwikkeling van zijn pupillen, ziet de gevolgen van zijn beslissingen en heeft meer dan enig ander rechter contact met specialisten op het gebied der gedragswetenschappen.

De kinderrechters hebben hiervan veel geleerd; zij zijn duidelijk de eerste specialisten onder de leden van de rechterlijke macht, niet steeds als zodanig *au sérieux* genomen (*le juge des mineurs est le mineur des juges!*), maar ondertussen – veel van wat door kinderrechters is bepleit is overgenomen in het gewone strafrecht en het onlangs verschenen rapport van de Commissie Wiersma over herstructurering van de rechterlijke macht beveelt de mogelijkheid van andere vormen van specialisatie aan, waaraan ook bij de advocatuur behoefte wordt gevoeld.

De kinderrechters hebben in zekere zin de wind mee gehad. Zij begonnen hun werk in een maatschappij, waar nog nauwelijks sprake was van georganiseerd maatschappelijk werk. Behalve wijkverpleegsters, woninginspectrices, armbezoekers en kinderpolie was er haast niemand die zich met de noden van veel gezinnen – die toen niet gering waren met toen weinig sociale zekerheid – bezig hield. Natuurlijk waren er wel incidenteel particulieren, geestelijken, schoolmeesters en werkbazen, die goed werk deden. De kinderrechters vonden dus een vruchtbaar werkterrein. Met de ambtenaren voor de kindervetten, een leger van vrijwilligers, die als gezinsvoogd wilden optreden en de Staatskas achter de hand, die maatregelen, die geld kostten, betaalde, konden zij aan het werk gaan. Verschillenden van hen hebben dat met *élan* gedaan.